

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

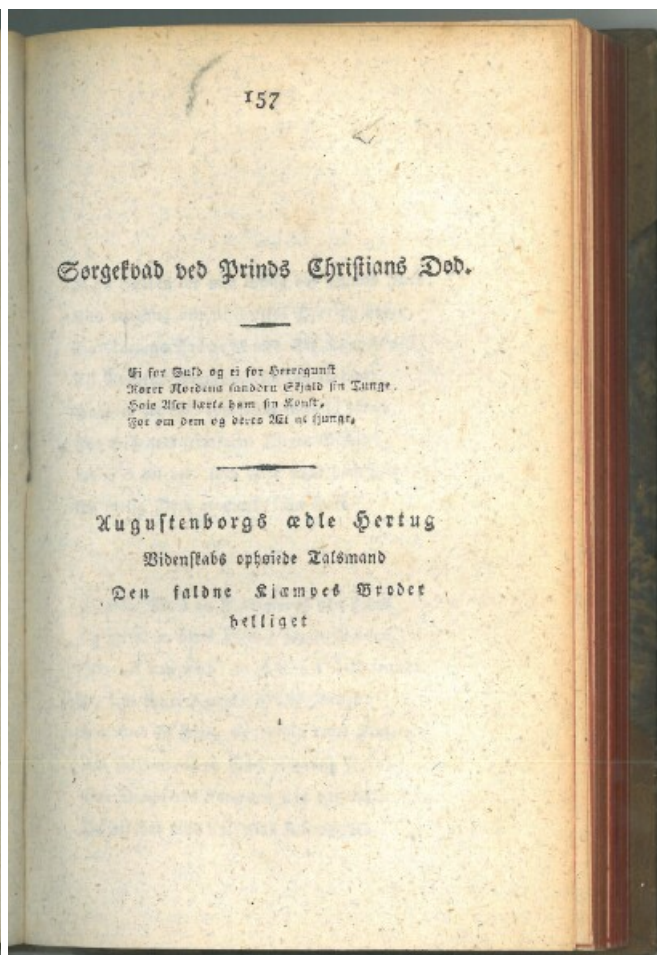
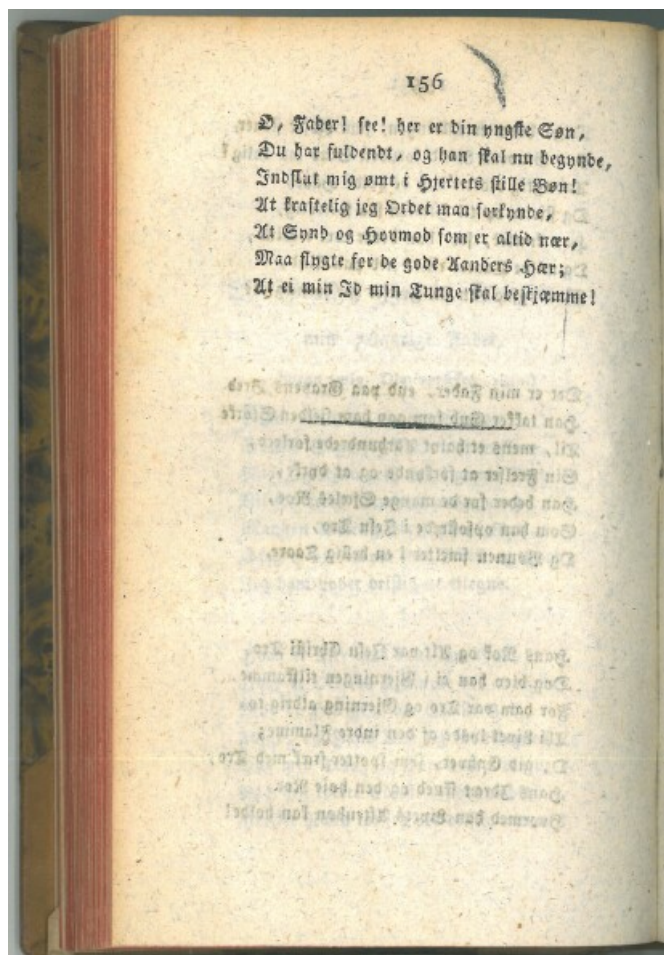
Titel: Kvædinger eller Smaakvad

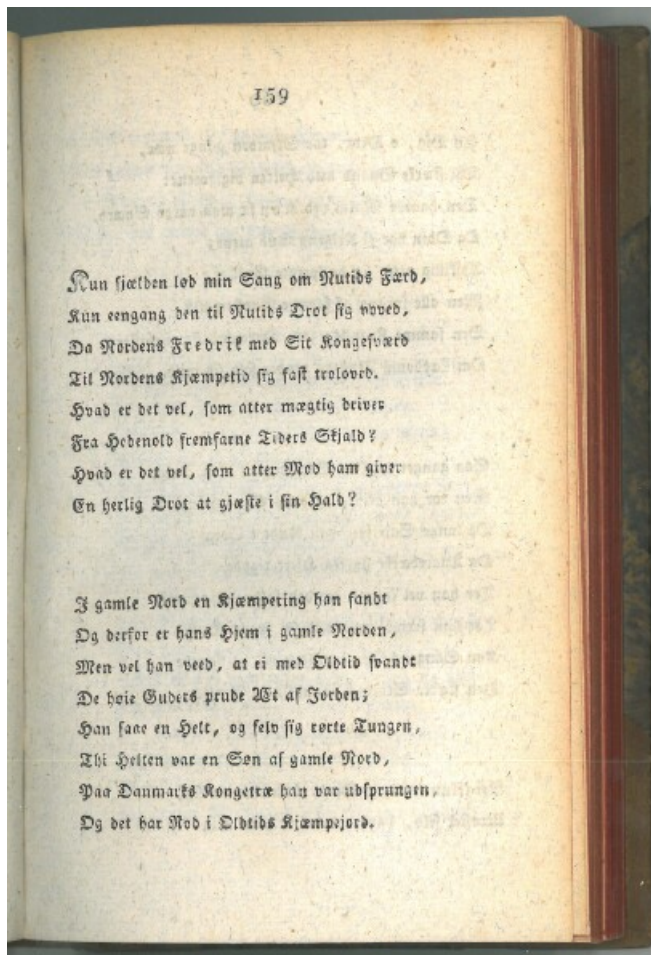
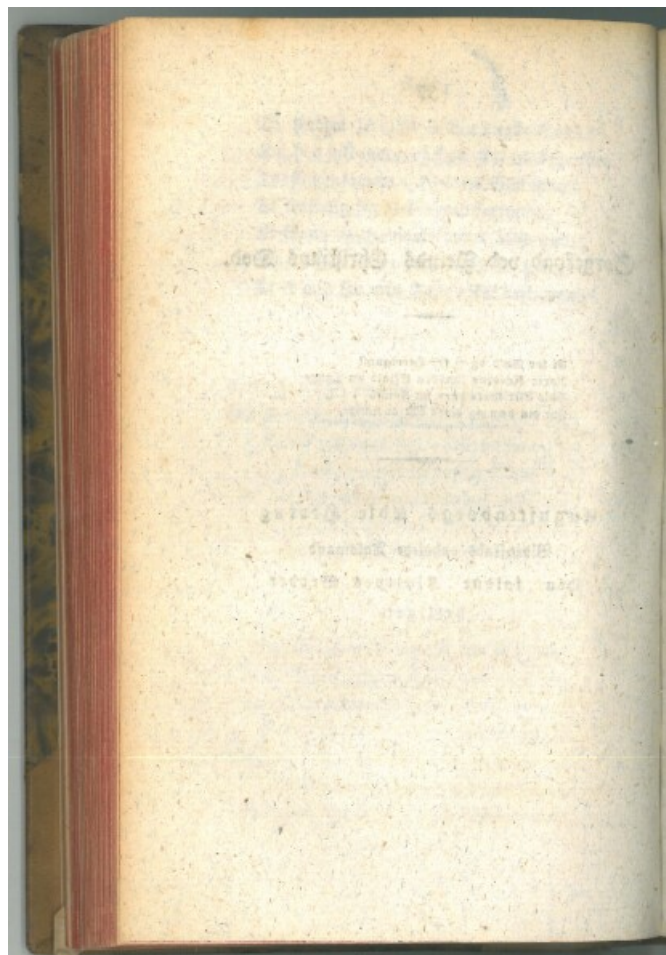
Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Kvædinger eller Smaakvad", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 156. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1815_251-txt-shoot-idm5023/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Til Dig, o Drot, tør Sjælben gænge nær,
 Thi stærke Bånd med Helten dig forene:
 Den hævede Malm ved Ronse maa være Sværd,
 Og Ddin var ei Krigens Gud alene;
 Adskillig yttre sig de spredte Gaifter,
 Men alle sprang af samme Gudsdomsild,
 Den samme Kræbts, som Djævelhed sig tilværfte,
 Om Lærdoms Linding vinder selv sig mild.

Saa ganger tryk da Staalben til Din Borg,
 Men tør han dristig og dens Stilheds tryk?
 De lange Søle seer han klædt i Sorg
 Og Lærebælle sig fra Hjertet gøde.
 Tør han vel sjunge om den faldne Kjempe?
 Tør han fremkomme med sin svage Trost?
 Kan Sangens Toner mildne vel og dæmpe
 Den stærke Storm i vaandefulde Døyst?

Nei ikkun taus, o Drot, han nærmer sig,
 Utrøstet selv, han veed det vel, at Dig

Ei Deb kan træffe i Din dybe Smerte:
 Men togtes værdelig hans Mindesfang
 Om Nordens Sorg og Heltenes Kjempegang,
 Da skal din takkes dog Dit Broderhjerter.

Mit Die vandred mellem Norrigs Fjelde
 Og søgde de forgangne Tiders Spor.
 Jeg saae, og see! der stod i herlig Vælde
 En Broder til de Ypperste i Nord;
 Med løftet Sværd jeg saae den Djærve staae,
 Og Glædens Lærer kandt paa mine Kinder;
 Ufselbde de gamle Tider laae,
 Og levende sig rørde alle Minder.

Vaa Kampens Dag han havde Staal i Bryst,
 Men aldrig koldet det hans varme Hjerter,
 Hans Mænd ham fulgte som til Veg og Lyf,
 Og han dem ei forlod i deres Smerte;
 Thi han som stod i Baabengny saa haard,
 Medlidende ved Jæmteleier stædtes,
 Med Lærer soaled han de hede Saar,
 Og tappte Nordmand i sin Smerte glæbtes.

¶

Dog, hvi vil jeg med svage Røst gjentage,
 Hvad Nørrigs Fjælde skal til sidste Dage
 Forkynne høit igjennem Slægters Råd?
 Lad dem fortælle det til alle Lande,
 Hvordan de saae den bolde Kjempe stande,
 Naar Hjenden han tillavede røde Båd!
 Lad dem fortælle, hvor den Sjøve laa,
 Naar Bølsfjæret han ombyttede med Straa!
 Lad dem gjentage hvad hans Mænd dem bød,
 Naar glad med dem han delte Brød og Nød!
 Lad dem det sige, saa det høit kan runge!
 Jeg veed det vist, dem fattes aldrig Tunge,
 Saalænge de i Gaonnen eie Mænd.

De tale, hør! sig høder stærke Lyd,
 Og over Danmark's Stetter høit det gjalder;
 Men af den Røst forkynder ikke Fryd,
 Thi hul den er som Striget over Balder.
 Hvad er det, af! har atter Lokes Haand
 Da Dsi for Balhal fundet lumste Vaand,
 Og dermed atter viet ind til Baalet
 Det stærke Bryst, som kunde trobse Staalet.

Al nei, det er ei om de bøde Guder
 Der mæles sørgelig i stærke Døn,
 For Norden det en større Sorg bebuder,
 Det taler om en folkens Alfurs Son,
 Men, af! om En det var i unge Alder
 Saa elsket som det gamle Nordens Balder.
 I Kongeborgen rinder selv en Taare;
 Thi Christian ligger paa den sorte Baare:
 Hans Broder græder, og det hele Nord,
 Hvor nordisk Land i rene Tempel bdr,
 Forslumrende, kun tæter gjennem Taaret.

Sorger, græder, Mænd i Nord!
 Stammer eder ei ved Taaren!
 I har hørt de tunge Ord:
 Christian ligger faldt paa Baaren.
 Grønne Kvist i gamle Træ
 Poded blev til Frugt og Læ,
 Al, men, den er nu henvisnet.

Naar en Drot af Kjempeet
Har sig rørt i al sin Balde,
Dg i Hoi nedsynker tæet
Af Bedrifter og af Tæde;
Stædelig er Skjaldens Tid;
Thi som den suldenble Tid
Han sin Helt forklaret fuer.

Men af! naar kun Skjalden saae,
Nat belyst af Kraftens Stjerne,
Hans Bedrifter hvor de laa
Dulgt i Fremtids mørke Tierne;
Da er forrigsuldt hans Kald,
Naar han ved sin Kjempes Fald
Vemodsfuld maa Strængen røre.

End det ei var Himlens Raad
At opvække det som seer,
Derfor ei uordne Daad
Han til Lys at drage vover;
Smerte er kun Harpens Klang,
Dg et Suk hans Mindesfang,
Hvem tør trætte med den Hoi!

Upsals grumme Gudeher!
Dver dig maa Skjalden klage,
Dine Godes Dfferfoerd
Styred du i gamle Dage
Uindlyg mod Domalds Bryst,
Dg paa Altret du med Lyst
Altid fued Drotteblodet,

Jugen Kongeslagt saa god
Siddet har paa Upsals Trone,
Den jo maatte dig med Blod
Af sin Ypperste forsoné;
Yngre, Folke, Bonde, Skjold,
Eie hoer en Htmand bold,
Som du dig til Dffer laared.

Atter løb dit onde Bud,
Thi hos dig er ingen Raade,
Du nedslaaer hver Helt saa prud,
Ene vil du Vandet raade,
Sorgende ved Ligg vi staa,
Men for vist for Skjalden spaa:
Dette Dffer var det sidste.

Hærlig, du som Helten Lungeb
 I din Kæmpesavn med Lyf,
 Du hvis Jord hans Laarer fugeb,
 Da han sled sig fra dit Bryst,
 Hult din Elveharpe bruser,
 Over Fjeldet Stormen suser,
 Og forkynder høit din Sorg.

Sømmelig er dybe Smerte
 I den Dødes eget Hjem,
 Og han bygged i dit Hjerte,
 Vel maa Laarer vælde frem;
 Men ifald du Stjaldens Stemme
 I din Vaande kan fornemme,
 Skal den lindre vist din Kval.

Nu Valkyrien dig gav
 Hvad dig Nornen bød forsage,
 Der han sank i mørke Grav,
 Sank han i din Favn tilbage.
 Evig han tilhører dig,
 Sørrig har hans Blod og Liig,
 Du hans Daad og milde Laarer.

Men Kristian! at, er dette Kolde Liig,
 Som ligger der saa farveløst og stille,
 Er det den kolde Kæmpe, er det Dig?
 Hvad kunde saa dig selv fra dig adskille?
 Af! det var Hel, som med sin Andes Gift
 Bortpustede den lyse Livets Farve,
 I dig hun koolte mangen stor Bedrift,
 Og koolte Kæmpe mener hun at

arve.

Dog nei, du Herlige, thi ikke Dig
 Det var, som blev til dette kolde Liig;
 De onde Magter kunde Blodet svale,
 Og drage dig fra Livets lyse Lind
 Til Porten ned for Helas mørke Sale,
 Men aldrig gif du gennem Porten ind.
 Du kasted flur hvad ei dig kunde følge,
 Og gif til Valhal gennem Brodersavn.
 Og naar du fluer over Tidens Bølge,
 Da seer du skinnende dit hvide Raon.

For gamle Kristians Brobe at forløse
 Forsaged du en soie Stund dit Navn,
 Dit Fødenavn, omhvalvt af Nordens Krone,
 Og dybt du solte underlige Savn.
 Forundrede vi stod og Ingen kunde
 Den høie Hornes skulte Raad udgrunde,
 Nu klart det blev, den vise Alfens Mø
 Hun vilde ei at Kristian skulde dø,
 Da Sverrigs Karl nedfank i mørke Grav,
 Dit Hædersnavn hun atter mild Dig gav,
 Og at Enhver maa tro mit Død er sandt,
 Du sank for dem, som Kristian overvandt. *)

T i l l æ g.

Dette Tilgæng er haabe det første og det sidste af
 mine Kvad, som er optaget med stort og almindeligt
 Bifald, stor Pris har jeg derimod selv aldrig sat der-
 paa, og maatte ved hiint Bifald seiles til at vurdere
 det end lavere, dersom jeg ikke vidste, at det var Tidens
 omstændigheder og eneste Udsagn af den almindelige

*) Man seindre Optinet ved Blaker og hvor
 Helten udaandede.

Stemme der gjorde det saa velkomment. Naar jeg nu
 betragter og betænkter det, da maa jeg tilstaae, at det
 som Sjælbedvad er ikke at foragte, at det levende af-
 bilder de Forhaabninger mange med mig havde knyttet
 til Helten, og den mere Harme end Sorg, der saa al-
 mindelig foldes, ja der ere kristige Misk ind i Fremti-
 den, som uidentvort ei stusse, der ere Død som have
 langt mere at betyde end jeg dengang tænkte, det er et
 begejstret Kvad, og Begjæringen var mindre for Chris-
 tian August, hvis Bedrifter jo virkelig laas i det
 dunkle Hjerne, bekyrte maaske af Haabets Stjerne, end
 for den skjælle milde Drot der skulde seere og giens-
 føde Norden, og hvem det var blevet almindeligt at
 venty i Christian, ligesom siden i hans Navne. Naar
 jeg nu rolig betragter disse Forhaabninger, da kan jeg
 ingenlunde killige dem, thi de vidnede om at Diet
 havde vendt sig fra Kongelinen, og at det ventede
 Bælfen ikke fra Gud i det Høie, men fra menneskelig
 Kraft og Klogt, satte den, ei i indvortes, aandelig
 Gjenfødsel, men i udvortes Magt og Stimmer.
 Christian August var en skønl, for sine Naabenbrødre
 omhyggelig, jævn og fællelig Mand, men at han var
 en inderlig kjerlig og gudsejrtig Mand, derpaa kjender
 jeg intet Beviis, Skjøndt heller intet paa det Modfatte.
 Det seer jeg derimod, at da han satte sig under Svee-
 sigs Throne, da han ombyttede det danske Kongenavn
 med det svenske, Christennavnet med Kämpennavnet,

da turde alle Forhaabninger om hans Gavnlighed for Norden forsvundet, og om hans Død er kun det at sige: vobtes den af Meenecker, da vee dem! men bist var hans Død gavnligere for Norden end hans Liv kunde blevet, Christian den Andens Broder er visstelig ved ham udfonet.

At Mychologien i dette Kvad blot er en Klædning meer til at skule end smykke sees lettelig, min kristne Sang tog den kun paa, for ubekjendt at følge den danske Kjempe til Jerde og tale danske Død ved hans Grav, paa Graven lagde den det oplyste Klædebon, og iferde sig det aldrig siden. Skjalden opfagde Upsals grumme Gudshat al Huldskab, og spaaede selv i den Mening ret, at dette Offer blev det sidste, aldrig har han siden talt om Afsers Magt, uden for at spotte og nægte den, aldrig har han siden brugt Nordens Mytther uden som enkelte Billeder for christelig Sandhed, eller som Lenninger af Patriarchers Sandfaan. Ligesom Skjalden sagde at Christian kun en liden Stund forsvagede sit Navn for at ei det, men Sverrigs Gaal skulde vee, saaledes gif det med Skjalden selv, kjøndt han er dermed ikke at unskjulte; der han stod frem, var Timen ikke kommet, da christen Sang kunde finde Indgang i Nordens Dre, men Kjemprisen lærde det at pnde under Krigens Bulder; vel da Skjalden! at han ei for dove Dren skulde udfunge sin Psalme, men vandt Dren for den, just da

hans Kjemprise var ude, da han i Kjempernes Grav nedlagde det forjængelige Haab om at Kraften kunde vaagne for Troen, Sønnen avles for sin Moder, Norden frestes og gjenfodes ved Heltetæst og Mandevid. Aldrig har man lyttet saa til Psalmen som til Kjemprisen, men Enden er ikke endda, og turde Skjalden, trods Spot og Kulde, udfunge denne, med hvilken Frimodighed maa han da ikke saa vee Lunge og Harpe, nu da eet vundet Hjerter er ham mere værd end al Verdens Bisfald, da han vee at han har en Hjælper og hans Sang et Vibnesbyrd som man kan trods, men aldrig overvinde.

W i l l e m o e s .

Kommer bid, I Piger smaa!
 Strængen vil jeg røre,
 Taarer skal i Diet faae,
 Naar mit Sang I høre;
 Om saa hold en Ungersvend,
 Alle sagre Pigers Ven,
 Sørgelig jeg svinger.

